

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 19Csp/75/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4119207017
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 08. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lucia Kuzmová
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2020:4119207017.9

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra sudkyňou JUDr. Luciou Kuzmovou v spore žalobcu: M. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. R. 19, 951 45 Dolné Lefantovce, zast. Mgr. Richardom Kováčom, advokátom, IČO: 50 825 721, so sídlom Družstevná 219/23, 951 45 Horné Lefantovce, proti žalovanému: EOS KSI Slovensko, s.r.o., IČO: 35 724 803, so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, právne zastúpený: TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., IČO: 36 613 843, so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, takto

rozhodol:

I. Súd určuje, že dohoda o zrážkach zo mzdy v zmluve č. 0024888825 zo dňa 3.7.2008 uzavretá medzi žalobcom a právnym predchodcom žalovaného Všeobecnou úverovou bankou, a. s. je neplatná.

II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi primerané finančné zadost'učinenie vo výške 300 eur, a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

III. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietá.

IV. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorej bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 25.6.2019, zmenenou na základe uznesenia súdu zo dňa 17.6.2020 domáhal, aby súd určil, že dohoda o zrážkach zo mzdy v zmluve č. 0024888825 zo dňa 3.7.2008 uzavretá medzi žalobcom a právnym predchodcom žalovaného Všeobecnou úverovou bankou a. s. je neplatná. Zároveň žiadal, aby mu súd priznal primerané finančné zadost'učinenie vo výške 500 eur a nárok na náhradu trov konania.

2. Žalobca v žalobe ako aj ďalších písomných vyjadreniach poukázal na zmluvu o úvere č. 0024888825, ktorú uzavrel s právnym predchodcom žalovaného Všeobecnou úverovou bankou, a. s. Táto zmluva o úvere bola uzavretá na základe žiadosti žalobcu nazvanej Žiadosť o aktiváciu BANKOMATKY QUATRO, jej predmetnom bolo vydanie a aktivácia pôžičkovej karty quatro s úverovým rámcom 9 000 Sk, v zmluve bola dohodnutá mesačná splátka 300 Sk. Žalobcovi bola uvedená predtlačená formulárová zmluva doručená spolu s úverovou kartou. Táto zmluva okrem uvedenia predtlačených riadkov na vyplnenie osobných údajov žalobcu a čísla účtu neobsahovala žiadne údaje o úrokovej sadzbe, RPMN, jej ostatné znenie tvorili obchodné podmienky napísané drobným písmom. Výzvou zo dňa 20.7.2015 žalovaný požiadal zamestnávateľa žalobcu spoločnosť Matador Automotive Vráble, a.s., Staničná 1045, 952 12 Vráble o realizáciu zrážok zo mzdy žalobcu z uvedenej zmluvy na celkovú sumu vo výške 3 257,69 eur. Z tejto sumy predstavuje istina 985,22 eur, riadny úrok 1 702,10 eur, úroky z omeškania 36,72 eur, náklady inkasného konania 533,65 eur. Na základe tejto výzvy zamestnávateľ žalobcu zrazil zo

mzdy žalobcu celkovú sumu vo výške 40,38 eur. Ide o tzv. mimosúdne zrážky zo mzdy, ktoré umožňujú postihovať majetok dlžníka. Dlžník tieto zrážky nedokáže priamo voči svojmu zamestnávateľovi zastaviť, moc nad majetkom žalobcu je koncentrovaná v rukách veriteľa, takýto inštitút považuje žalobca za kontroverzný s právom Európskej únie a čl. 7 Ústavy SR. Žalobca žiada, aby súd podrobil zmluvu súdnej kontrole z úradnej moci a povinnosti, poukazuje na rozhodnutia Súdneho dvora EÚ ako aj na Smernicu Rady 93/13/EHS. Podľa žalobcu žiadna dohoda o zrážkach zo mzdy medzi stranami sporu uzavretá nebola a znenie obchodných podmienok, ktoré má mať charakter dohody o zrážkach zo mzdy, je absolútne neplatné. Neplatnosť uvedeného znenia žalobca odôvodňuje absenciou písomnej formy, pretože dohoda medzi stranami sporu nebola riadne uzavretá a nebola stranami podpísaná. Žalobca ďalej poukazuje na neurčitosť, neúplnosť a nezrozumiteľnosť spornej dohody o zrážkach zo mzdy. Napriek tejto spornosti žalovaný požiadal zamestnávateľa žalobcu o vykonávanie zrážok zo mzdy, hoci neexistuje nijaké súdne rozhodnutie, ktoré by žalobcovi uložilo povinnosť plniť. Veriteľ si tak výšku dlhu sám diktuje bez odsúhlasenia súdnej autority. Žalovaný predložil zamestnávateľovi žalobcu žiadosť, v ktorej uviedol sumu na zrazenie vo výške 3 257,69 eur, ktorá skoro štyrikrát prevyšuje sumu, ktorá má predstavovať istinu vo výške 985,22 eur. Žalobca je presvedčený, že boli splnené všetky podmienky pre uplatnenie primeraného zadosťučinenia s poukazom na ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z., pretože výkonom zrážok zo mzdy žalovaný spôsobil žalobcovi ujmu. Pokiaľ by žalovaný zrážky zo mzdy žalobcu nevykonával, k spôsobeniu ujmy by nedošlo. Podľa vyjadrenia žalobcu zo dňa 26.3.2020 žalobca vznáša voči žalovanému námietku premlčania nároku vyčísleného sumou 3 257,69 eur.

3. Žalobca spolu so žalobou žiadal, aby súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým žalovanému uloží povinnosť zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy zo zmluvy č. 24888825 uzavretej medzi žalobcom a žalovaným do právoplatnosti skončenia veci samej o neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy. Návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia žalobca zároveň žiadal, aby súd uložil zamestnávateľovi žalobcu povinnosť zdržať sa vykonávania zrážok zo mzdy uzavretej medzi žalobcom a žalovaným.

4. Uznesením č. k. 19Csp/75/2019-13 súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol s poukazom na nedostatočné osvedčenie skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov. Toto uznesenie napadol žalobca odvolaním, o ktorom rozhodol Krajský súd v Nite uznesením č. k. 19Csp/151/2019-35 zo dňa 31.7.2019 tak, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil.

5. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe ako aj ďalších písomných vyjadreniach žiadal žalobu zamietnuť a priznať mu náhradu trov konania. Dohodu o zrážkach zo mzdy považuje za platný právny úkon uzavretý v zmysle ust. § 551 Občianskeho zákonníka. Ide o zabezpečovací inštitút, ktorým sa pohľadávka veriteľa súčasne uspokojuje. Dohoda musí mať písomnú formu, jej podstatným znakom je súhlas dlžníka so zrážkami a účinná je až potom, čo sa pohľadávka stala zročnou a veriteľ ju predloží platiteľovi mzdy dlžníka. Obligatórnou náležitosťou dohody o zrážkach zo mzdy nie je, aby bola uvedená na samostatnej listine, § 5a zákona č. 250/2007 Z. z. nadobudol účinnosť až dňa 1.5.2014, prípadná platnosť dohody sa posudzuje podľa práva platného v čase vzniku dohody. V čase podpisu zmluvy nebola zákonom upravená ani veľkosť písma, keďže táto právna úprava bola prijatá až nariadením vlády č. 141/2014 Z. z. účinným od 1.1.2015 a zmluva je podľa žalovaného napísaná dostatočne veľkým písmom. Dohoda o zrážkach zo mzdy, ktorú strany uzavreli má všetky zákonné náležitosti potrebné pre svoju platnosť. Žalobca v zmluve, ktorú vlastnoručne podpísal, výslovne súhlasil, že ak svoj záväzok splácať úver v stanovených termínoch nesplní, je veriteľ oprávnený požadovať od zamestnávateľa žalobcu vykonávanie zrážok zo mzdy. Zmluva žiadne neprijateľné zmluvné podmienky neobsahovala, žalobca mal možnosť voľby či zmluvu podpíše alebo nepodpíše a svojim podpisom potvrdil, že obsahu zmluvy porozumel a prejavil vôľu byť nimi viazaný. Žalovaný je presvedčený, že zrážkami zo mzdy si uplatnil len nárok, ktorý mu vznikol na základe zmluvy. Spotrebiteľ bol povinný pri uzatváraní zmluvy postupovať obozretné, dôsledne sa so zmluvnými podmienkami oboznámiť a po dôkladnom zvážení skutočností sa rozhodnúť, či do zmluvného vzťahu vstupuje alebo nie. Ochrana spotrebiteľa nemôže byť absolútna, zbavujúca spotrebiteľa akýchkoľvek povinností splniť so svoje záväzky. Podľa žalovaného žalobca nepreukázal naliehavý právny záujem na žalobou požadovanom určení. Pokiaľ ide o požadovanú sumu primeraného finančného zadosťučinenia, žalovaný zastáva názor, že v tejto časti žaloby nie je pasívne vecne legitimovaný, pretože žalobca zmluvu uzavrel s právnym predchodcom žalobcu Všeobecná úverová banka, a.s. a nie so žalovaným. Žalovaný preto za uvádzané porušenie spotrebiteľských práv žalobcu nezodpovedá. Žalovaný si len uplatnil odkúpenú pohľadávku voči žalobcovi, pričom v súvislosti s uplatnením odkúpenej pohľadávky nevznikla žalobcovi nijaká ujma. Podľa vyjadrenia žalovaného zo

dňa 4.6.2020 bolo žalobcovi zrazených spolu 110,38 eur. Aj pokiaľ by súd prijal záver o tom, že dohoda o zrážkach zo mzdy je neplatná a na strane žalovaného mohlo dôjsť k bezdôvodnému obohateniu, maximálna výška bezdôvodného obohatenia by bola práve suma 110,38 eur. Žalovaný vníma konanie žalobcu, ktorý sa voči nemu domáha zaplata sumy primeraného finančného zadostučinenia za rozporné s dobrými mravmi. Žalobca ako dlžník nielenže požičané finančné prostriedky nevrátil, ale ešte sa domáha profitu na veriteľovi. Je neprípustné, aby spotrebiteľ využíval služby, resp. plnenia dodávateľa a po niekoľkých rokoch, kedy si má plniť svoje povinnosti zo zmluvy, sa domáhal neplatnosti týchto úkonov a požadoval ďalšie plnenie vo forme finančného zadostučinenia.

6. Súd spor prejednal za prítomnosti právnych zástupcov strán sporu a vykonal dokazovanie oboznámením sa s ich prednesmi, ako aj oboznámením sa s obsahom listín tvoriacich obsah súdneho spisu, a to žalobou, výzvou na realizáciu zrážok zo mzdy, žiadosťou o aktiváciu bankomatky Quatro, sms správou, odvolaním, oznámením vo veci zrážok zo mzdy, rozsudkom Okresného súdu Nitra č. k. 25Csp/75/2019-121, rozsudkom Okresného súdu Nitra č. k. 9Csp/141/2017-189, rozsudkom Okresného súdu Nitra č. k. 19Csp/167/2017-77, všeobecnými podmienkami pre vydanie a používanie platobných kariet, potvrdením o vykonaných zrážkach, výzvou k úhrade, príkazom na úhradu, poštovými podaciami lístkami, dokladom o vklade hotovosti na účet, rozsudkom Okresného súdu Nitra č. k. 10Csp/150/2019-51, rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 9Co/42/2019 ako aj jednotlivými vyjadreniami strán sporu.

7. Právny zástupca žalobcu na pojednávaní predniesol žalobný návrh v súlade s doterajšími písomnými podaniami, považoval ho za dôvodný v celom rozsahu a žalobe žiadal vyhovieť. Dohodu o zrážkach zo mzdy považuje za neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá je neplatná, táto nebola individuálne dojednaná a spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech žalobcu ako spotrebiteľa. Prípustnosť žaloby odvodzuje s poukazom na ust. § 137 písm. d) CSP a § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. Istina úveru bola splatená, čo však vzhľadom na časový odstup viac ako 10 rokov nevie preukázať. Za dôvodnú považuje žalobu i v časti nároku na priznanie primeraného finančného zadostučinenia vo výške 500 eur, keď žalobcovi z neplatnej zmluvnej podmienky hrozila celková ujma vo výške 3 257,69 eur.

8. Právny zástupca žalovaného na pojednávaní uviedol, že žalobu považuje za nedôvodnú a žiadal, aby ju súd zamietol. Podľa žalovaného bola podaná žaloba v zmysle § 137 písm. c) CSP, pričom žalobca naliehavý právny záujem na požadovanom určení nepreukázal. Žalobca v konaní spoľahlivo nepreukázal, že istinu úveru zaplatil, preto ani prípadné vyhovie žalobe nevytvorí medzi stranami základ pre usporiadanie ich vzťahu a predstavuje tak zbytočné konanie, po ktorom bude musieť nasledovať ďalšie konanie na určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, prípadne o splnenie povinnosti. Žalobca nepreukázal dôvodnosť nároku na zaplata primeraného finančného zadostučinenia, nepreukázal, že žalovaný by bol osobou, ktorá by za akékoľvek porušenie žalobcovho práva zodpovedala, tiež nepreukázal, že žalobca je osobou, ktorá na súde úspešne uplatnila svoje právo. Žalovaný poukázal na skutočnosť, že aj ochrana spotrebiteľa má svoje medze a v žiadnom prípade ju nemožno chápať ako ochranu ľahkomyselnosti a nezodpovednosti spotrebiteľa a je neprípustné spotrebiteľa neprímerane zvýhodňovať v porovnaní s veriteľom, ktorému reálne hrozí riziko nevyžitia ani len elementárneho nároku bez príslušenstva.

9. Z vykonaného dokazovania súd zistil nasledovný skutkový stav:

10. Zo Žiadosti o aktiváciu BANKOMATKY QUATRO (č. l. 100 spisu) vyplýva, že žalobca ako dlžník uzavrel s predchodcom žalobcu - Všeobecná úverová banka a. s. zastúpená spoločnosťou Consumer Finance Holding a. s. ako veriteľom úverovú zmluvu, ktorej predmetom bolo poskytnutie úveru vo výške úverového rámca v sume 21 000 Sk, výška pevnej mesačnej splátky bola 700 Sk. Súčasťou zmluvy boli obchodné podmienky pre vydanie a používanie platobných kariet. V zmysle uvedeného bol žalobca oprávnený čerpať kartou peňažné prostriedky do výšky maximálneho denného limitu čerpania, maximálne do výšky nevyčerpaného úverového rámca a tieto bol povinný v súlade s dojednanými obchodnými podmienkami splácať. Pretože žalobca porušil povinnosť splácať poskytnuté peňažné prostriedky, žalovaný si voči nemu uplatnil zrážky zo mzdy. Žalovaný svoje oprávnenie vykonávať zrážky zo mzdy odvodzuje z ust. čl. V bodu 35. písm. f) obchodných podmienok, kde je uvedené, že „Ak Klient nerealizuje úhradu Povinnej splátky, Správca ho vyzve na jej vyrovnanie. V prípade ak Banka eviduje voči Klientovi pohľadávku po lehote splatnosti, má právo zablokovať všetky Karty vydané

Bankou a v súlade s týmito Obchodnými podmienkami. Ak Klient napriek výzve nezaplatí Povinnú splátku a prípadné ostatné splátky v stanovenej lehote, Banka má právo využiť jeden alebo viacero z nasledovných prostriedkov: uplatniť si pohľadávku formou zrážok zo mzdy Klienta, s čím Klient podpisom zmluvy súhlasí“. Je potrebné uviesť, že text obchodných podmienok je napísaný drobným a ťažko čitateľným písmom. Sporné ustanovenie o dohode o zrážkach zo mzdy súd našiel len po dôkladnom preštudovaní obchodných podmienok (č. I. 101 druhá strana).

11. V konaní nebola ustálená výška istiny úveru, teda suma skutočne poskytnutých peňažných prostriedkov zo strany právneho predchodcu žalovaného v prospech žalobcu. Na upresnenie uvedeného súd strany sporu vyzval. Právny zástupca žalobcu sa vyjadril, že celkový objem žalobcovi poskytnutých a vrátených peňažných prostriedkov uviesť nevie, tiež nevie uviesť a preukázať, akú sumu žalobca žalovanému, resp. jeho právnenému predchodcovi vrátil, pretože výpismi z úverovej karty nedisponuje. Uvedené skutočnosti, a to ani na výzvu súdu nepreukázal ani žalovaný.

12. Z výzvy žalovaného adresovanej spoločnosti Matador Automotive Vráble, a. s. zo dňa 20.7.2015 mal súd preukázané, že žalovaný vyzval uvedenú spoločnosť na realizáciu zrážok zo mzdy žalobcu, pričom v predmetnej výzve mu zároveň uviedol rozpis dlhu žalovaného k 20.7.2015, ktorý predstavuje sumu spolu vo výške 3 257,69 eur. Tento dlh pozostáva z istiny vo výške 985,22 eur, riadneho úroku vo výške 1 702,10 eur, úrokov z omeškania vo výške 36,72 eur a nákladov inkasného pokračovania vo výške 533,65 eur.

13. Z potvrdenia o vykonaných zrážkach k úveru č. 24888825 vystaveného zamestnávateľom žalobcu spoločnosťou MATADOR Automotive Vráble, a.s. (č. I. 118) súd zistil, že žalovanému boli ku dňu 12.6.2020 vykonané zrážky zo mzdy v sume 120,38 eur.

14. Podľa § 497 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

15. Podľa § 37 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej len „Občiansky zákonník“) právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

16. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

17. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

18. Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

19. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

20. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

21. Podľa § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

22. Podľa § 551 ods. 1 Občianskeho zákonníka uspokojenie pohľadávky možno zabezpečiť písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy; zrážky zo mzdy nesmú byť väčšie, než by boli zrážky pri výkone rozhodnutia.

23. Podľa § 551 ods. 2 Občianskeho zákonníka proti platiteľovi mzdy nadobúda veriteľ právo na výplatu zrážok okamihom, keď sa platiteľovi dohoda predložila.

24. Podľa § 5 písm. a) zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení účinnom od 1.5.2014 neprípustné je zabezpečenie uspokojenia pohľadávky alebo splnenie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy dohodou o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov v prospech predávajúceho alebo inej osoby, ibaže táto dohoda bola uzavretá vo forme osobitnej listiny, spotrebiteľ bol poučený o dôsledkoch jej uzavretia a mal možnosť ju odmietnuť.

25. Zmluvný vzťah strán sporu založený na základe zmluvy o úvere uzavretej medzi žalobcom a právnym predchodcom žalovaného spadá pod úpravu zákona o spotrebiteľských úveroch a Občianskeho zákonníka. Žalovaný mal v zmluve postavenie dodávateľa, pretože pri uzatváraní zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti (poskytovanie úverov), žalobca mal status spotrebiteľa, pretože zmluvu uzatváral ako fyzická osoba, nepodnikateľ. Uzavretú úverovú zmluvu teda súd posúdil ako spotrebiteľskú zmluvu. Základnú charakteristiku spotrebiteľských zmlúv upravuje Občiansky zákonník v ustanovení § 52 a nasledujúcich. Občiansky zákonník špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách. Výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a neplatné. Vychádza sa z toho, že spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa tiež, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

26. Vzhľadom na skutočnosť, že v tejto veci bola podaná určovací žaloba, súd sa ako prvoradou otázkou zaoberal otázkou prípustnosti takejto žaloby.

27. Podľa § 137 písm. d) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP) žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

28. Podľa § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinného od 1.1.2018 (ďalej len zák. č. 129/2010 Z. z.) spotrebiteľ sa môže pred súdom domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou.

29. Podľa § 25 g) zákona č. 129/2010 Z. z., ide o prechodné ustanovenia k úpravám účinným dňom vyhlásenia, ustanoveniami tohto zákona sa spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona; vznik týchto právnych vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona sa však posudzujú podľa doterajších predpisov, ak nie je ustanovené inak. Na lehoty, ktoré do dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona ešte neuplynuli sa vzťahujú ustanovenia tohto zákona a osobitného predpisu.

30. Pri rozhodovaní súd vzal do úvahy vyššie citované ustanovenia, podľa ktorých posudzoval prípustnosť žaloby. V zmysle právnej úpravy § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z. z., ktorý spotrebiteľovi s účinnosťou od 1.1.2018 umožnil domáhať sa určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere ako aj určenia, že poskytnutý úver je bez poplatkov a bez úrokov, je možné podať v zmysle § 137 písm. d) CSP určovací žalobou bez podmienky preukazovania naliehavého právneho záujmu. Vzhľadom na uvedené možno konštatovať, že podmienky prípustnosti žaloby tomto prípade sú splnené a súd v konaní ďalej sa zaoberal samotnou neplatnosťou spornej dohody o zrážkach zo mzdy.

31. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy je všeobecne upravený v ust. § 551 Občianskeho zákonníka. V zmysle uvedeného možno uspokojenie pohľadávky veriteľa zabezpečiť okrem iných zákonných zabezpečovacích prostriedkov aj písomnou dohodou o zrážkach zo mzdy uzavretou medzi veriteľom a dlžníkom. Dohoda o zrážkach zo mzdy a iných príjmov spočíva v tom, že dlžník súhlasí, aby mu platiteľ mzdy vykonával zrážky zo mzdy alebo z iných príjmov a poukazoval ich veriteľovi. Od ostatných

zabezpečovacích prostriedkov sa líši tým, že slúži nielen na zabezpečenie, ale aj na uspokojenie veriteľovej pohľadávky. Dlžník zabezpečuje pohľadávku svojho veriteľa tým spôsobom, že dáva súhlas na to, aby sa pohľadávka veriteľa postupne uspokojovala zrážkami z jeho mzdy, ktoré s ním dohodol, a ktoré vykonáva platiteľ mzdy. Môže ňou byť zabezpečená iba peňažná pohľadávka a to buď splatná, alebo pohľadávka na opakujúce sa plnenie splatná v budúcnosti.

32. Súd mal preukázané, že zmluva o úvere č. 0024888825 zo dňa 3.7.2008 uzavretá medzi žalobcom a právnym predchodcom žalovaného, ktorej súčasťou je i dohoda o zrážkach zo mzdy, má formulárový charakter, pričom obsah dohody o zrážkach zo mzdy nemohol žalobca žiadnym spôsobom ovplyvniť, keďže sa nachádzal predtlačný priamo ako súčasť všeobecných obchodných podmienok, bez možnosti žalobcu akýmkoľvek spôsobom zasiahnuť do jej znenia. Celý text obchodných podmienok je napísaný veľmi drobným písmom. Sporné ustanovenie o dohode o zrážkach zo mzdy tak splyva z ďalším množstvom neprehľadného textu. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že žalobca nebol oboznámený s týmto zabezpečovacím inštitútom ani o jeho následkoch. Ak by mala byť dohoda o zrážkach zo mzdy právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musela by byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 16. januára 2013, sp. zn. 6 MCdo 9/2012). Kritériom pre záver, že nejde o individuálne dojednanú dohodu je nepochybne forma uzavretej dohody, t. j. skutočnosť, že dohoda o zrážkach zo mzdy bola predložená spotrebiteľovi vo forme formulárovej zmluvy, bez možnosti zmeny jej obsahu, bez možnosti ju neuzavrieť. Takúto dohodu o zrážkach zo mzdy nemožno v žiadnom prípade považovať za individuálne dojednanú. Žalovaný v konaní nepreukázal opak, teda nepreukázal, že spornú dohodu o zrážkach zo mzdy so žalobcom osobitne dohodol. Súd tu poukazuje na zrejmy nedostatok slobodnej, vážnej a určitej vôle žalobcu uzavrieť tento právny úkon, čo je v rozpore s ust. § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

33. Dohoda o zrážkach zo mzdy predstavuje zabezpečovací prostriedok peňažnej pohľadávky, ktorú uzatvára veriteľ s dlžníkom. Pre takúto dohodu platia všeobecné ustanovenia o právnych úkonoch (§ 34 a nasl. Občianskeho zákonníka). Dohoda musí obsahovať označenie pohľadávky, o uspokojenie ktorej ide a výšku dohodnutých zrážok. V spornej dohode o zrážkach zo mzdy nie je pohľadávka presne špecifikovaná, je tu uvedené, že má ísť o „pohľadávku po lehote splatnosti“. Dohoda o zrážkach zo mzdy neobsahuje ani výšku splátky ako základnú náležitosť takéhoto právneho úkonu. Aj s poukazom na jej neurčitosť, je dohoda o zrážkach zo mzdy je neplatná.

34. Súd si dovoľuje poukázať na skutočnosť, že práve na podklade spornej dohody o zrážkach zo mzdy sa žalovaný voči zamestnávateľovi žalobcu domáhal vykonávania zrážok zo mzdy, ktoré aj boli realizované, a to napriek tomu, že existujú dôvodné pochybnosti o skutočnej výške pohľadávky žalovaného. Žalovaný ani na výzvu súdu v priebehu konania vôbec neodôvodnil, na základe čoho si pohľadávku voči žalobcovi vyčíslil. Zo žiadosti žalovaného adresovanej zamestnávateľovi žalobcu zo dňa 20.7.2015 (č. I. 9 spisu) mal súd preukázané, že žalovaný požadoval uhradenie sumy v celkovej výške 3 257,69 eur a dožadoval sa zrážania uvedenej sumy zo mzdy žalobcu. Žalovaný neuviedol, akú sumu peňažných prostriedkov žalobca čerpal a akú sumu žalobca zaplatil. Pokiaľ by súd spornú dohodu akceptoval, uvedené by mohlo viesť k tomu, že žalovaný by si svojvoľne určil výšku dlžnej sumy a túto by si voči žalobcovi formou zrážok zo mzdy uplatňoval. Takýto postup je v právnom štáte neakceptovateľný.

35. Uzatvorením dohody o zrážkach zo mzdy je spotrebiteľ povinný kedykoľvek v platnosti zmluvy strpieť vykonávanie zrážok zo mzdy na úhradu pohľadávky veriteľa vyčíslenej zamestnávateľovi bez súdnej kontroly nárokov uplatnených veriteľom na základe neprijateľných klauzúl, resp. bez možnosti spotrebiteľa zamedziť ich vykonávanie v rozsahu uplatnenom z neprijateľných zmluvných podmienok. Výkon zrážok zo mzdy je pritom súkromným procesom, ktorý nepodlieha nijakej autorizácii a verifikácii primeranosti a spotrebiteľ môže byť vystavený neprijateľnému konaniu zo strany dodávateľa. Dohoda o zrážkach zo mzdy umožňuje veriteľovi siahnúť na majetkové práva spotrebiteľa aj za predpokladu, že si uvedené nároky uplatňuje z neprijateľných zmluvných podmienok a tým spôsobuje hrubý nepomer v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Zákonodarca na vyššie uvedené skutočnosti prihliadol a novelou zákona č. 102/2014 Z.z. s účinnosťou od 1.5.2014 bol zavedený zákaz zabezpečenia uspokojenia pohľadávky alebo splnenia záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy dohodou o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov v prospech predávajúceho alebo inej osoby, okrem prípadov, ak táto dohoda bola uzavretá vo forme osobitnej listiny. V dôvodovej správe uviedol, že „Dohoda o zrážkach zo

mzdy alebo iných príjmov spotrebiteľa umožňuje, aby platiteľ mzdy alebo iných príjmov spotrebiteľa vyplácal časť týchto platieb priamo predávajúcemu momentom, kedy mu je táto dohoda predložená. Všeobecná úprava v Občianskom zákonníku nevyžaduje schválenie súdom, stačí iba jednostranný úkon zo strany predávajúceho. Vytvára sa tým výrazná nerovnováha medzi postavením zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Preto je žiaduce, aby tento inštitút nemohol byť používaný bez prísnejšej úpravy v prospech spotrebiteľa. Je potrebné, aby o uzavretí takejto dohody (či už ako osobitnej zmluvy alebo ako zmluvného dojednania) spotrebiteľ mohol rozhodnúť a prípadne ju odmietnuť. Vyžaduje sa, že predávajúci, ktorý koná v rámci zákonom uloženou povinnosťou dodržiavať riadnu odbornú starostlivosť, upozorní spotrebiteľa na toto ustanovenie, príp. poskytne jeho výklad, tak, aby spotrebiteľ vedel urobiť uvážené rozhodnutie.“

36. S poukazom na vyššie uvedené súd dohodu o zrážkach zo mzdy uzatvorenú medzi žalobcom a právnym predchodcom žalovaného v úverovej zmluve považuje za neprijateľnú zmluvnú podmienku a tým za neplatnú aj v zmysle ust. § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka, táto je neplatná tiež s poukazom na ust. § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

37. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v platnom znení (ďalej len zák. č. 250/2007 Z. z.) každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

38. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

39. Žalobca sa voči žalovanému dožadoval i zaplata sumy primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 500 eur s poukazom na ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. Toto ustanovenie upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Hypotéza tejto právnej normy vyžaduje splnenie predpokladov, ktorými sú úspešné uplatnenie porušenia práv alebo povinností ustanovených zákonom o ochrane spotrebiteľa alebo osobitnými predpismi a spôsobilosť takéhoto porušenia práva alebo povinnosti privodiť spotrebiteľovi ujmu. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, pretože stačí, ak táto ujma tu je. Bez právneho významu je, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku ujmy. Inštitút primeraného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany.

40. Právo na ochranu spotrebiteľa si žalobca voči žalovanému úspešne uplatnil, keďže súd týmto rozhodnutím rozhodol o neplatnosti spornej dohody o zrážkach zo mzdy. Týmto je splnená základná podmienka pre úspešné uplatnenie práv žalobcu podľa ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. a základ nároku je tak nepochybne daný.

41. Žalobca v priebehu konania žiadal, aby mu súd priznal nárok na primerané finančné zadosťučinenie v sume 300 eur, neskôr sa dožadoval zaplata sumy vo výške 500 eur. V danej veci považuje súd za primerané rozsahu a povahy porušenia práv žalobcu priznanie sumy finančného zadosťučinenia vo výške 300 eur. Porušenie práv spotrebiteľa spočívalo v uplatnení nároku žalovaného na vykonávanie zrážok zo mzdy žalobcu v celkovej výške 3 257,69 eur. Ku dňu ukončenia dokazovania v tomto spore zamestnávateľ žalobcu zo mzdy žalobcu vrazil sumu v celkovej výške 120,38 eur a vo vykonávaní ďalších zrážok by nepochybne bez iniciovania tohto konania pokračoval. Žalobca bol nútený v dôsledku konania žalovaného domáhať sa ochrany svojich práv prostredníctvom súdneho konania,

ktoré určitým spôsobom zasahuje do bežného života spotrebiteľa a je spôsobilé mu privodiť ujmu v súkromnom živote vo forme strachu, nepríjemných pocitov a iné. Priznaná suma zodpovedá svojmu účelu, teda poskytuje žalobcovi ako spotrebiteľovi satisfakciu a odradí dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov. Výška priznaného primeraného finančného zadosťučinenia je adekvátna skutočnostiam prejednávaneho prípadu a plní základný účel predmetného inštitútu, ktorým je poskytnutie satisfakcie žalobcovi - spotrebiteľovi a odradenie žalovaného od porušovania práv spotrebiteľov.

42. Žalovaný v časti žaloby o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia namieta svoju pasívnu vecnú legitimitáciu. Je pravdou, že zmluvu o úvere a tým i dohodu o zrážkach zo mzdy uzavrel so žalobcom právny predchodca žalovaného, nie samotný žalovaný. V konaní však bolo preukázané, že pohľadávka voči žalobcovi z uvedenej zmluvy bola na žalovaného postúpená a žalovaný ju následne predložil zamestnávateľovi žalobcu, ktorý spornú dohodu ďalej realizuje. Obaja veritelia sú pritom subjektami podnikajúcimi v oblasti poskytovania úverov a preto by mali poznať zákonnú úpravu a aj to, že vykonávanie tejto dohody je spôsobilé privodiť žalobcovi ako spotrebiteľovi ujmu. S námietkou žalovaného, podľa ktorej žalovaného nemožno považovať za pasívne legitimovanému vo vzťahu k priznaniu náhrady primeraného finančného zadosťučinenia sa tak nemožno stotožniť. Žalovaný je v tomto konaní pasívne legitimovaný, pretože práve žalovaný sa voči žalobcovi vykonávania zrážok zo mzdy domáhal, čím nie nevýznamnou mierou participoval na zásahu do práv žalobcu.

43. Súdu sa javilo neprimerané priznať žalobcovi plnú výšku požadovaného primeraného zadosťučinenia. Za primerané sa súdu javilo priznať sumu vo výške 300 eur. S poukazom na uvedené súd žalobe v časti nároku na zaplatenie sumy primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 300 eur vyhovel a v prevyšujúcej časti vo výške 200 eur súd nárok žalobcu zamietol.

44. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

45. V zmysle konštantnej judikatúry treba zásadu úspechu vo veci (§255 CSP) uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku, nemožno ho totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Žalobcu tak vzhľadom na uvedené, hoci mu súd nepriznal celú sumu ním požadovaného primeraného zadosťučinenia, možno považovať za plne procesne úspešného, keďže mal plný úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia, vyplývajúca z tohto jej procesného úspechu, závisela výlučne od úvahy súdu. Úspešnému žalobcovi preto súd priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

46. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku, a to samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Nitra na Krajský súd v Nitre. (§362 ods. 1 CSP)

V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisová značka tohto konania. (§ 127 ods. 1 a ods. 2 CSP) V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 364 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. (§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.(§ 365 ods. 2 CSP)

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 365 ods. 3 CSP)

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o exekútoroch a exekučnej činnosti v platnom znení.